

● SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLÂM ENSTİTÜLERİ
TALEBE FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

MAHMUT ÖZAKKAŞ

● Yazı İşleri Müdürü :

CAHİT BALTACI

BU SAYIDA

SELÂM	İSLÂM MEDENİYETİ
İMAN VE AHLÂK BUHRANI	Eb'ul-Hasan Ali NEDEVİ Ter.: Selâhaddin KAYA
İSLÂM'DA EDEB	Tahir BÜYÜKKÖRÜKÇÜ
BORÇLU KALMIYALIM (Şiir)	H. Nusret ZORLUTUNA
İSLÂM SADELİK VE KOLAYLIKLAR DİNİDİR	Mehmed SOFUOĞLU
CANÂNIMIN HARİMİNDE (Şiir)	YAMANDEDE
KENDİNİ TANIMAK	Prof. Dr. A. N. TARLAN
ENSTİTÜ RÛHUNA (Şiir)	Ahmed VANLI
CA'FER b. MUHAMMED	Dr. Ahmed Subhi FURAT
FİLİSTİN MES'ELESİ	A. J. TOYNBEE Cev.: Çetin KUTAY
ASR-I SEÂDETTE YAHÛDİLER	M. Hulûsi BOLAY
ZEYD İBN SABİT	Süleyman ATEŞ
İLKOKULLARDA AHLÂK EĞİTİMİ	Doç. Dr. Nureddin TOPÇU
MECELLE	Prof. Ali Himmed BERKİ
İSLÂM'IN İKTİSAT ESASLARI	Hamdi MERT
KUTADGU BİLİĞ VE ATEBETÜ'L HAKAYİK'İN KARŞILAŞTIRILMASI	Dr. Neclâ PEKOLCAY
DİLİMİZ VE MES'ELELERİ	Prof. Faruk K. TİMURTAŞ
VEBÂ HASTALIĞI VE KARANTİNA	Dr. Âsaf ATASEVEN
SORUNUZ SÖYLİYELİM	Gazi MERT
İSLÂM NAZARINDA DOĞUM KONTROLÜ	İ. Semahaddin CEM
TİYATROYU ALDATAN BİR OYUN	Hilmi KURTULUŞ
TÜRK TİYATROSU	
HABER	İSLÂM MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/1
CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme Ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K.: 1315

S İ R K E C İ

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara : T.İ.H.O.M.C.F. Genel Başkanı : **ŞÜKRÜ ÖZTÜRK**
Konya : T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : **A. EKREM GENÇ**
Kayseri : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Baş.: **İ. HACİVAT**
İzmir : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başkanı : **O. ÇETİN**

TEKNİK KADRO

Sekreter :
Erdoğan ATAK

Ressam :
Gürbüz AZAK
Mustafa EREN

Klişeler : PULCU Klişe
Dizgi ve Baskı : AHMET SAİT MATBAASI — İSTANBUL
Yıl : 1. Sayı : 4
Basıldığı Tarih : 27 KASIM 1967

ABONE

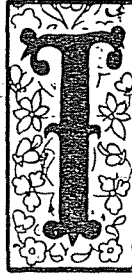
İLÂN TARİFESİ

Yıllık : 12 sayı, 30. TL. Dış Kap.: 2 renk 2.500 TL.
Altı Aylık : 6 sayı, 15. TL. İç Kapak : 2 renk 1.500 TL.
Öğrencilere % 20 Tenzilât yapılır. Renkli ilân sahifesi :
Yabancı Memleketlere İki katı. Tamamı : 1.200 TL.
1/2 : 750 TL.
1/4 : 400 TL.
1/8 : 250 TL.

Bir sayısı : 250 Kuruş.

Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınmaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

İslâmda Edeb

AM ve hakiki Müslüman, kâmil insan; sîret ve sûretde, Rasûl-ü Kibriya Efendimize en üstün mânada uyan kimsedir. O, rûhanî âlemi, ilim, irfan, ihlâs, Allah sevgisiyle dolu. Dış yüzüyle, mütevazî, âtîfetli, merhametli, hamleci, vefakâr, sadık ve her hâliyle yüksek ahlâka sahiptir. Sözü hikmet, sükûtu fikret, bakışı ibret olan hâlis mü'minin, muamelesi adâlet ve muâşeretî edeb üzerinedir. Onun vücûdu, muhitine rahmettir, dense sezadır. Çünkü insanı, mertebe-i kemâle erdiren, Allah Teâla hazretleri nezdinde yüce makamlara yükselten, halk içinde makbûlünden eden EDEB'dir.

Edeb: Güzel terbiye, iyi huylarla bezenmekle beraber; utanılacak hatâ ve ayıplardan insanı koruyan bir melekedir.

Ehl-i Tasavvufa göre Edeb: Mâfevkini çok görmemek, mâdûnunu tahkîr etmemek, herkesi haliyle hoşgörüp, Hâlıkının hâtırı için mahlûka merhamet edip sevmektir.

Ebü'l-Kâsım Kuşeyri, Edeb'i şöyle tarif eder: Bir kimsede, hayr ve müstahsenâtın, güzel huy ve mekârim-i ahlâkın kemâliyle tecellisidir.

Ebü-Said Muhammed Hadîmî Berika'da, Edeb: Aklın dıştan görünüşüdür, diyor. Her kim, selim akıl ve temiz vicdana sahipse, o nisbette de yüksek ahlâk ve edeb'e malik bulunacaktır.

Hasan-ı Basrî Hazretlerinden «Edeb için ne dersiniz?» diye sorulur. Cevaben: Dinin hakikatlarına ermek, Dünyanın geçici zevklerine aldanmamak ve Allah bilgisiyle cihazlanmaktır, buyururlar.

İrfan ve Aşk sultanı Mevlânâ, bir rubaî'sinde:
Eğer, Adem oğlunun Edeb'den nasibi yoksa, Âdem değildir.

Çünkü insanla hayvan arasında fark: Edeb'dir.
Gözünü aç da, bak cümle Kelâmüllaha:
Âyet âyet bütün ma'nâyı Kur'an Edeb'den
ibarettir.

Der. Fertleri İslâm âdâbına riayet eden toplulukların dertleri hâl yoluna girer; şekavet ve isyanları biter; mahkemeleri rahat eder; zindanları boşalır; yurtları Cennet manzarasına bürünür. Tarihi süsleyen, varlığıyla milletlerin övündüğü büyük insanlar; yüksek Edeb'e mazhar âriflerdir. Ruhani hayatıyla, ölümsüzlüğe eren bu tip mürşidler; üzerinden yüz yıllar geçtiği halde, bütün bir insanlığın ziyaretgâhi olmakta ve eserleriyle irfan ufkumuza ışık tutmaktadır.

İ SLÂM'da Edeb neş'esine eren bir mü'mini kâmilin, şahsiyetini ören âmilleri şöyle sıralayabiliriz:

a — Her türlü şübhe ve tereddüden uzak, de-

**AHİR
BÜYÜKKÖRÜKÇÜ**

sahip olmak ki bu iman, sahibini; mahlûka yüz suyu dökmekten, âciz ve şahsiyetsiz insanlara arz-ı ihtiyâç etmekten, dünyalık menfaatlar karşılığı dîn ve mukaddesatını heder etmekten, hayasızlıktan, gaflet ve şehvetlere düşmekten korur. İnsanı, insan eder.

b — Hâlis niyyete ve tertemiz bir kalbe sahip bulunmak. Her amel ve hizmetini sadece Allah için yapmak şerefine yükselmek. Bütün hâl ve hareketlerinde Hakka teslim olmak. Efendimiz Cenab-ı Müâz'a : «Mü'min, ancak hakka esirdir» buyurmuştur.

d — Din ilmini bilmek, bilmiyorsa öğrenmek. Bildiğiyle amel ve amelinde ölünceye kadar sebat eylemektir. Zîra, amelsiz ilim, meyvasız ağaç, yağmursuz bulut gibi bir şey! Cehalet ise, faziletin en amansız düşmanıdır. Milletce kurtuluş günümüz, İslâm ve imanın esas ve hakikatlarını bilip tam tatbik ettiğimiz gündür.

c — Cenab-ı Hakkın farz olarak emrettiği ve Peygamber Efendimizin sünnet olarak devam buyurduğu ibadetleri, vaktinde ve erkânına dikkatle edâ etmektir. İbadet; rûhün gıdası, kalbin cilâsı ve kulun Rabbisine mânevi rabitasıdır. Hilkatımızın gayesi : İbadet ve mârifettir.

d — İlimiyle âmil, edeb'de Allahın Rasûlüne tam ittibâ eden dîn büyükleri ve sadık Müslümanlarla bir ve beraber olmak. Allah'ın dostlarını dost, düşmanlarını düşman bilmek. İrfan meclislerini ganîmet bilmek ve salihlerin sohbetinden istifadeye çalışmaktır. Mevlânâ Hazretleri :

Hakikat ehlinin dizinin dibinde ol,
Ta ki, yiğit olasın ve orada atâ bulasın.
Bütün âlimler ittifakla dediler :
Ârif kişinin vücûdu âlemlere rahmettir.

e — Gafil insanlardan, kaba ruhlulardan, şehvet yuvalarından uzak olmak. Plaj gibi hayâ kaydından uzak, sadece belden aşağıya hitab eden sahne, perde, saz, caz, balo ve emsali yerlerden sakınmak elzemdir. Tarih; şehvet ve zevkine düşen milletlerin ürpertici enkaz ve hatıralarıyla doludur. Müsülmanın, zevki ve eğlencesi de müslümanca olmalıdır. Hürriyeti, sırf nefsin arzularını yerine getirmekte kullanan zavallıların bu günkü durumu, ne kadar acıklı ve hâzindir.

f — Yapılan bütün amel ve hizmetleri, ihlâsın ışığında yapmak. Şahsî menfaat duygusu, makam ve câh arzusu, benlik ve şöret şâibesinden uzak bulunmaktır. Kâinatın Efendisinin; işi, ameli, ibadeti, her adım ve nefesi Allah içindi. İslâm büyükleri, bir nefes bile olsa, Allahdan gafletli, en büyük günah kabul etmişlerdir. Evet, bütün saadetlerin, ebedî kurtuluşların, ilâhî yükselişlerin kaynağı, Allaha giden yolda dâim olmaktır.

YUKARDA zikrettiğimiz şartlara riayet eden insanlar; örnek insanlardır. Medeniyet ve teâlihin mesnedidirler. Bu vasıfta, feyizli ve mübarek üstadlar yetiştirmeyen cemaatler, yeryüzünde, rahat nefes alma hakkından bile mahrum olurlar.

Yirminci asrın Türkiyesindeki bütün ızdırabların menşei, son asırda, kütleleri arkasından götürülecek, büyük edîbler, büyük mütefekkirler, büyük âlimler, büyük şâirler ve dörtbaşı mamûr sahipler yetiştirilmemesidir.

Bizim, İslâm âb-ı hayatını kana kana içirecek ve Kur'an terbiye ve edebini talim ve telkin edecek, yüksek ahlâk ve edebiyat örnek olacak mürşidlere, teneffüs ettiğimiz hava kadar ihtiyacımız vardır. Mevlâmızın tevfiğinden niyaz ediyoruz.

Borçlu kalmayalım

Borçlu kalmıyalım istiyorum,
borçlu kalmıyalım

Ne kula, ne Allah'a,

Bütün borçlar ödensin,

mümkünse eğer,

Toprağa gökten rahmet diliyelim.

Hayvanlara merhamet,

İnsanlara iyilik...

Ve Râbb'e şükürler sunalım,

şükürler...

Ağaç toprağa sımsıkı bağlı,

Ağızsız, dilsiz...

Gene de konuşur dallar, pırlıl pırlıl.

Yağmura, güneşe karşı

Her yaprak ayrı ayrı

Nasıl Allah'ı anar!...

Kuşların zikri seher vaktinde,

Yıldızların semâi geceleri...

Her biri bir vazifede uyanık!

Bir anahtar gibi ışık,

Passız kilit arar,

Açılacak kapı arar...

Bir yürek arar ışık,

içine dolmak için,

Bir yürek arar.

Siz de gelin iş başına,

dostlarım, gelin:

Açlara ekmek dağıtalım,

Susuzlara su.

Açalım kapılarımızı

ardına kadar; ışığa.

Bir kutlu alış veriştir bu:

Işıklar dağıtalım ışıksuzlara.

Ne kula borçlu kalalım, dostlar,

Ne Allah'a.

HALİDE NUSRET
ZORLUTUNA